

Tích truyện Pháp cú - Phẩm 4 (Phần 1/7)

ISSN: 2734-9195 17:26 18/04/2024

Tập "Tích truyện Pháp cú" này được dịch theo bản Anh ngữ "Buddhist Legends" của học giả Eugène Watson Burlingame.

Tích truyện Pháp cú - Phẩm 4 (Phần 1/7)

Tập "Tích truyện Pháp cú" này được dịch theo bản Anh ngữ "Buddhist Legends" của học giả Eugène Watson Burlingame. Nhà học giả này đã căn cứ trên nguyên tác Pháp Cú Sớ Giải (Dhammapada Commentary) bằng tiếng Pàli.

Tích truyện Pháp cú - Phẩm 4 (Phần 1/7)

PHẨM IV: HOA

1. Đất Của Tâm

Ai chinh phục đất này...

Thế Tôn nói như trên khi ngài ở Xá-vệ để dạy năm trăm Tỳ-kheo đang phí thì giờ bàn luận về đất.

Một buổi chiều, các Tỳ-kheo trở về Kỳ-viên sau cuộc hành trình khắp xứ với đức Thế Tôn và tụ tập tại giảng đường. Họ bắt đầu bàn về dạng đất khác nhau từ làng này đến làng nọ, tức là bằng phẳng và không bằng phẳng, nhiều bùn, nhiều sỏi, đất sét đen, đất sét đỏ.

Đức Phật đến, hỏi chuyện và dạy rằng:

- Các Tỳ-kheo! đó là đất ở bên ngoài. Các ông có bốn phận làm sạch mảnh đất tâm bên trong.

Rồi ngài nói Pháp Cú:

(44) Ai chinh phục đất này,

Dạ-ma, thiên giới này,
Ai khéo giảng Pháp cú,
Như người khéo hái hoa?

(45) Hữu học chinh phục đất,
Dạ-ma, Thiên giới này,
Hữu học giảng Pháp Cú,
Như người khéo hái hoa.

2. Một Tỳ Kheo Chứng A-La-Hán

Biết thân như bọt nước...

Đức Phật dạy câu trên cho một Tỳ-Kheo đang quán chiếu về ảo ảnh khi Ngài ngụ tại Xá-vệ.

Một Tỳ-kheo nhận đề tài thiền quán từ Phật, vào rừng để hành thiền. Dù đã dốc hết sức lực phấn đấu vẫn chưa chứng quả A-la-hán, ông bèn đến Thế Tôn xin đề tài thiền quán khác thích hợp hơn.

Trên đường đi ông thấy ảo ảnh, và biết rằng vào mùa nắng ở xa ta thường thấy những hình ảnh trông như thật, nhưng đến gần thì biến mất, cuộc đời này cũng vậy, không thật vì có sanh có diệt. Và chú tâm vào ảo ảnh ông Thiền quán. Trên đường về mệt mỏi, ông tắm trong dòng Aciravatì, rồi ngồi dưới bóng cây trên bờ sông gần một thác nước. Ông nhìn những bọt nước to, nổi lên rồi vỡ toang do sức nước đập mạnh vào đá.

Ông nhận ra rằng cuộc đời cũng vậy, sinh rồi diệt, và ông lấy đó làm đề tài thiền quán. Đức Thế Tôn ngồi trong hương thất, thấy biết vị Tỳ-kheo như vậy liền bảo:

- Nay Tỳ-kheo, đúng vậy. Cuộc đời này cũng giống như bọt nước hoặc ảo ảnh, có sinh và có diệt.

Và ngài nói Pháp cú:

(46) Biết thân như bọt nước,
Ngộ thân là như huyễn,

Bỏ tên hoa của ma,
Thoát tầm mắt thần chết.

*

(Còn tiếp)

Nguồn: “Tích Truyện Pháp Cú” được Thiền viện Viên Chiếu dịch theo bản Anh ngữ “Buddhist Legends” của học giả Eugène Watson Burlingame.